ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 22ας Νοεμβρίου 2012*

«Ηλεκτρονικές επικοινωνίες — Οδηγία 2002/58/ΕΚ — Άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5 — Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα — Δεδομένα κινήσεως αναγκαία για την απόδειξη και την εξόφληση λογαριασμών — Είσπραξη των απαιτήσεων από τρίτη εταιρία — Πρόσωπα τα οποία ενεργούν υπό την εποπτεία των φορέων παροχής του δημοσίου δικτύου και της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών»

Στην υπόθεση C-119/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία) με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Μαρτίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Josef Probst

κατά

mr.nexnet GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts (εισηγητή), προεδρεύοντα του τρίτου τμήματος, E. Juhász, Γ. Αρέστη, T. von Danwitz και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η mr.nexnet GmbH, εκπροσωπούμενη από τον P. Wassermann, Rechtsanwalt,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Wilman και F. Bulst,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201, σ. 37).

2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς μεταξύ της mr.nexnet GmbH (στο εξής: nexnet), εκχωρήτριας απαιτήσεων σχετικών με την παροχή υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο από τη Verizon Deutschland GmbH (στο εξής: Verizon) και του Probst, λήπτη των εν λόγω υπηρεσιών.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 95/46/ΕΚ

3 Το άρθρο 16 της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31), ορίζει τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου της επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, περιλαμβανομένου του ιδίου του εκτελούντος την επεξεργασία, και έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μπορεί να τα επεξεργασθεί μόνο κατ' εντολή του υπευθύνου της επεξεργασίας, εκτός εάν υποχρεούται προς τούτο από τον νόμο.»

4 Το άρθρο 17 της οδηγίας 95/46 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση, ιδίως εάν η επεξεργασία συμπεριλαμβάνει και διαβίβαση των δεδομένων μέσων δικτύου, και από κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν, λαμβανομένης υπόψη της τεχνολογικής εξέλιξης και του κόστους εφαρμογής τους, επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που απορρέουν από την επεξεργασία και τη φύση των δεδομένων που απολαύουν προστασίας.

2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας οφείλει, σε περίπτωση επεξεργασίας για λογαριασμό του, να επιλέγει προς εκτέλεση της επεξεργασίας πρόσωπο το οποίο παρέχει επαρκείς εγγυήσεις όσον αφορά τα μέτρα τεχνικής ασφάλειας και οργάνωσης της επεξεργασίας και να εξασφαλίζει την τήρηση των μέτρων αυτών.

3. Η εκτέλεση επεξεργασίας μέσω άλλου προσώπου πρέπει να διέπεται από σύμβαση ή δικαιοπραξία που συνδέει τον εκτελούντα με τον υπεύθυνο της επεξεργασίας και προβλέπει ιδίως:

— ότι ο εκτελών την επεξεργασία ενεργεί μόνον κατ' εντολή του υπευθύνου της επεξεργασίας,

— ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, όπως ορίζονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εκτελών την επεξεργασία, βαρύνουν και τον εκτελούντα την επεξεργασία.

4. Για αποδεικτικούς λόγους, τα τμήματα της σύμβασης ή δικαιοπραξίας που αφορούν την προστασία των δεδομένων και τις απαιτήσεις σχετικά με τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 καταρτίζονται εγγράφως ή σε άλλη ανάλογη μορφή.»

Η οδηγία 2002/58/ΕΚ

5 Κατά το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2002/58:

«1. Με την παρούσα οδηγία εναρμονίζονται οι διατάξεις των κρατών μελών οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ιδίως το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και των εξοπλισμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην [Ευρωπαϊκή Ένωση].

2. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εξειδικεύουν και συμπληρώνουν την [οδηγία 95/46] για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. [...]»

6 Το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα «δεδομένα κίνησης» ως εξής: «τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της διαβίβασης μιας επικοινωνίας σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή της χρέωσής της».

7 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας 2002/58 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη κατοχυρώνουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης. [...]»

8 Το άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα κίνησης που αφορούν συνδρομητές και χρήστες, τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται από τον πάροχο δημόσιου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πρέπει να απαλείφονται ή να καθίστανται ανώνυμα όταν δεν είναι πλέον απαραίτητα για τον σκοπό της μετάδοσης μιας επικοινωνίας, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2, 3 και 5 του παρόντος άρθρου [...].

2. Τα δεδομένα κίνησης που είναι απαραίτητα για τη χρέωση των συνδρομητών και την πληρωμή των διασυνδέσεων μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται μόνον έως το τέλος της χρονικής περιόδου εντός της οποίας δύναται να αμφισβητείται νομίμως ο λογαριασμός ή να επιδιώκεται η πληρωμή.

[...]

5. Η επεξεργασία των δεδομένων κίνησης, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4, πρέπει να περιορίζεται σε πρόσωπα τα οποία ενεργούν υπό την εποπτεία του φορέα παροχής του δημοσίου δικτύου και της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ασχολούνται με τη διαχείριση της χρέωσης ή της κίνησης, τις απαντήσεις σε ερωτήσεις πελατών, την ανίχνευση της απάτης, την εμπορική προώθηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή την παροχή υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας, και πρέπει να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτών.

[...]»

Το γερμανικό δίκαιο

9 Το άρθρο 97, παράγραφος 1, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, του νόμου περί τηλεπικοινωνιών (Telekommunikationsgesetz), της 22ας Ιουνίου 2004 (*BGBl.* 2004 I, σ. 1190, στο εξής: TKG), προβλέπει τα εξής:

«Καθορισμός και τιμολόγηση της αμοιβής του παρόχου

[...] Αν ο πάροχος υπηρεσιών συνάψει με τρίτον σύμβαση για την είσπραξη αμοιβής, μπορεί να του διαβιβάσει περαιτέρω τα [σχετικά με την κυκλοφορία] δεδομένα, στον βαθμό που η διαβίβαση αυτή είναι αναγκαία για την είσπραξη της αμοιβής και την έκδοση λεπτομερούς τιμολογίου. Ο τρίτος δεσμεύεται συμβατικώς να τηρεί το απόρρητο των τηλεπικοινωνιών κατά το άρθρο 88 και την προστασία των δεδομένων κατά τα άρθρα 93, 95, 96, 97, 99 και 100.

[...]»

10 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η προβλεπόμενη στο άρθρο 97, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του TKG εξουσία διαβιβάσεως δεδομένων δεν αφορά μόνον τις συμβάσεις εισπράξεως απαιτήσεων στην περίπτωση που αυτές παραμένουν στην περιουσία των αρχικών τους δικαιούχων, αλλά και σε άλλου είδους συμβάσεις εκχωρήσεως, ιδίως σε αυτές οι οποίες περιλαμβάνουν απόκτηση απαιτήσεων και βάσει των οποίων η εκχωρούμενη αξίωση περιέρχεται οριστικά, από νομικής και οικονομικής απόψεως, στον εκδοχέα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11 Ο J. Probst είναι κάτοχος τηλεφωνικής συνδέσεως της Deutsche Telekom AG, μέσω της οποίας συνδέεται ο υπολογιστής του με το διαδίκτυο. Από τις 28 Ιουνίου 2009 έως τις 6 Σεπτεμβρίου 2009 χρησιμοποιούσε το πρόθεμα τηλεφώνου της Verizon για μεμονωμένες συνδέσεις με το διαδίκτυο. Αρχικώς, η Deutsche Telekom AG χρέωσε στον J. Probst το αντίτιμο για τις παροχές αυτές ως «οφειλόμενα σε άλλους παρόχους ποσά». Δεδομένου ότι ο J. Probst δεν εξόφλησε τα ποσά αυτά, η nexnet, εκδοχέας της συγκεκριμένης απαιτήσεως βάσει της συμβάσεως πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων που συνήφθη μεταξύ των δικαιοπαρόχων της Verizon και της nexnet, ζήτησε την εξόφληση των τιμολογηθέντων ποσών καθώς και ορισμένων πρόσθετων εξόδων. Σύμφωνα με τη σύμβαση πρακτορείας, η nexnet φέρει τον κίνδυνο μη ικανοποιήσεως των απαιτήσεων.

12 Εξάλλου, οι δικαιοπάροχοι της nexnet και της Verizon συνήψαν «συμφωνία περί προστασίας των δεδομένων και εχεμύθειας», βάσει της οποίας:

«I. Προστασία των δεδομένων

[...]

(5) Οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να επεξεργάζονται και να χρησιμοποιούν τα προστατευόμενα δεδομένα μόνο στο πλαίσιο της προαναφερθείσας συνεργασίας και αποκλειστικά προς τον σκοπό για τον οποίο έχει συναφθεί η παρούσα σύμβαση και με τον εκάστοτε αναφερόμενο τρόπο.

(6) Εφόσον δεν απαιτείται πλέον η γνώση των προστατευόμενων δεδομένων για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, πρέπει αμελλητί να διαγράφονται οριστικώς ή να επιστρέφονται όλα τα διαθέσιμα στη συνάφεια αυτή προστατευόμενα δεδομένα.

[...]

(7) Τα συμβαλλόμενα μέρη δικαιούνται να ελέγχουν την τήρηση της προστασίας και της ασφάλειας των δεδομένων από τον εκάστοτε αντισυμβαλλόμενο κατά την έννοια της παρούσας συμφωνίας. [...]

II. Υποχρέωση εχεμύθειας

[...]

(2) Τα συμβαλλόμενα μέρη επεξεργάζονται και χρησιμοποιούν τα διαβιβαζόμενα απόρρητα έγγραφα και τις πληροφορίες αποκλειστικά προς εκπλήρωση της συναφθείσας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συμβάσεως. Μπορούν να επιτρέπουν την πρόσβαση σε αυτά μόνο στους εργαζόμενους οι οποίοι τα χρειάζονται για την εκπλήρωση της συμβάσεως. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβάλλουν στους συνεργάτες τους υποχρέωση εχεμύθειας, βάσει της παρούσας συμφωνίας.

(3) Κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος, το αργότερο πάντως κατά το πέρας της συνεργασίας των συμβαλλομένων μερών όλα τα διαθέσιμα στη συνάφεια αυτή απόρρητα πληροφοριακά στοιχεία πρέπει να διαγράφονται οριστικώς ή να επιστρέφονται στον εκάστοτε αντισυμβαλλόμενο.

[...]»

13 Κατά τον J. Probst η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι άκυρη, καθόσον αντιβαίνει στο άρθρο 97, παράγραφος 1, του TKG. Το Amtsgericht απέρριψε την καταψηφιστική αγωγή της nexnet, ενώ το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την έκανε κατ' ουσίαν δεκτή. Στη συνέχεια, ασκήθηκε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Bundesgerichtshof.

14 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58 είναι κρίσιμο για την ερμηνεία του άρθρου 97, παράγραφος 1, του TKG. Αφενός, υπογραμμίζει ότι η έννοια της «χρεώσεως», που συνιστά έναν από τους σκοπούς για την επίτευξη των οποίων το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της εν λόγω οδηγίας επιτρέπει την επεξεργασία δεδομένων κινήσεως, δεν περιλαμβάνει κατ' ανάγκη την είσπραξη των τιμολογηθέντων τιμών. Εντούτοις, κρίνει ότι δεν συντρέχει κάποιος αντικειμενικός λόγος για τη διαφορετική μεταχείριση, από απόψεως προστασίας των προσωπικών δεδομένων, της τιμολογήσεως και της εισπράξεως των απαιτήσεων. Αφετέρου, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της εν λόγω οδηγίας η επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως πρέπει να περιορίζεται σε πρόσωπα τα οποία ενεργούν «υπό την εποπτεία» του φορέα παροχής του δημοσίου δικτύου και της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών (στο εξής: πάροχος των υπηρεσιών). Κατά το αιτούν δικαστήριο, από την έννοια αυτή δεν μπορεί να συναχθεί αν πρέπει να έχει αποκλειστικώς ο πάροχος των υπηρεσιών, καθ' όλη τη διάρκεια της επεξεργασίας των δεδομένων, ακόμη και σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση δυνατότητα προσδιορισμού της χρήσεως των δεδομένων ή αν επαρκούν γενικές ρυθμίσεις περί της τηρήσεως του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών και της προστασίας των δεδομένων, όπως οι συμφωνηθείσες εν προκειμένω με τις συμβατικές ρήτρες, καθώς και η δυνατότητα διαγραφής ή επιστροφής των δεδομένων κατόπιν σχετικού αιτήματος.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Επιτρέπει το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58 τη διαβίβαση δεδομένων κινήσεως από τον πάροχο υπηρεσιών στον εκδοχέα απαιτήσεως σχετικής με την αμοιβή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, όταν η εκχώρηση, η οποία αποσκοπεί στην είσπραξη των απαιτήσεων από επαναχρέωση,

διέπεται, πέραν της γενικής υποχρεώσεως τηρήσεως του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών και της προστασίας των δεδομένων βάσει των εκάστοτε νομοθετικών ρυθμίσεων που ισχύουν, και από τους ακόλουθους συμβατικούς όρους:

— ο πάροχος των υπηρεσιών και ο εκδοχέας υποχρεούνται να επεξεργάζονται και να χρησιμοποιούν τα προστατευόμενα δεδομένα μόνο στο πλαίσιο της συνεργασίας τους και αποκλειστικώς για τον σκοπό για τον οποίο συνήφθη η σύμβαση και κατά τον υποδεικνυόμενο σε αυτήν τρόπο·

— στον βαθμό που η γνώση των προστατευόμενων δεδομένων παύει να είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, όλα τα υφιστάμενα στη συνάφεια αυτή προστατευόμενα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται οριστικά ή να επιστρέφονται·

— τα συμβαλλόμενα μέρη δικαιούνται να ελέγχουν την τήρηση της προστασίας και της ασφάλειας των περιγραφόμενων στη σύμβαση δεδομένων·

— στα διαβιβαζόμενα απόρρητα έγγραφα και τις πληροφορίες πρέπει να έχουν πρόσβαση μόνον οι συνεργάτες οι οποίοι τα χρειάζονται προς εκπλήρωση της συμβάσεως·

— τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεώνουν τους συνεργάτες τους, βάσει της παρούσας συμφωνίας, να τηρούν την υποχρέωση εχεμύθειας·

— κατόπιν σχετικού αιτήματος ή το αργότερο κατά το πέρας της συνεργασίας των συμβαλλομένων μερών, όλες οι διαθέσιμες στο πλαίσιο αυτό απόρρητες πληροφορίες πρέπει να διαγράφονται οριστικά ή να επιστρέφονται στον εκάστοτε αντισυμβαλλόμενο;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

16 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν και υπό ποιες συνθήκες, το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58 επιτρέπει σε πάροχο υπηρεσιών τη δυνατότητα να διαβιβάζει τα δεδομένα κινήσεως στο εκδοχέα των απαιτήσεών του και στον δεύτερο να επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα.

17 Αφενός, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2002/58, τα δεδομένα κινήσεως που είναι απαραίτητα για τη χρέωση των συνδρομητών και την πληρωμή των διασυνδέσεων μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία. Όπως υπογραμμίζουν η nexnet και η Commission, η συγκεκριμένη διάταξη της εν λόγω οδηγίας επιτρέπει την επεξεργασία των δεδομένων κίνησης όχι μόνον για την έκδοση των τιμολογίων, αλλά και για την πληρωμή τους. Ειδικότερα, επιτρέποντας την επεξεργασία δεδομένων κινήσεως «μόνον έως το τέλος της χρονικής περιόδου εντός της οποίας δύναται να αμφισβητείται νομίμως ο λογαριασμός ή να επιδιώκεται η πληρωμή», η εν λόγω διάταξη δεν συναρτάται μόνον προς την επεξεργασία των δεδομένων κατά τον χρόνο εκδόσεως των τιμολογίων, αλλά και προς την επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της πληρωμής τους.

18 Αφετέρου, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58, η επιτρεπόμενη από το άρθρο 6, παράγραφος 2, αυτής επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως «πρέπει να περιορίζεται σε πρόσωπα τα οποία ενεργούν υπό την εποπτεία του φορέα παροχής [της υπηρεσίας] που ασχολούνται με τη διαχείριση της χρέωσης» και «πρέπει να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία» για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτών.

19 Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων της οδηγίας 2002/58 προκύπτει ότι επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων κινήσεως από τους παρόχους υπηρεσιών στον εκδοχέα των απαιτήσεών του για την είσπραξή τους και ότι επιτρέπεται ο δεύτερος να επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα υπό τον όρο ότι, καταρχάς, ενεργεί «υπό την εποπτεία» του παρόχου των υπηρεσιών και, δεύτερον, περιορίζεται να επεξεργάζεται τα απαραίτητα για την είσπραξη των εν λόγω απαιτήσεων δεδομένα.

20 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ούτε η οδηγία 2002/58 ούτε τα κρίσιμα για την ερμηνεία της κείμενα, όπως οι προπαρασκευαστικές εργασίες, διευκρινίζουν το ακριβές περιεχόμενο του όρου «υπό την εποπτεία». Υπό αυτές τις συνθήκες, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, για τον προσδιορισμό της σημασίας των όρων αυτών, επιβάλλεται η προσφυγή στο σύνηθες νόημά τους στην καθημερινή γλώσσα, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου αυτοί χρησιμοποιούνται και των σκοπών που επιδιώκει η ρύθμιση της οποίας αποτελούν τμήμα (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 10ης Μαρτίου 2005, C-336/03, easyCar, Συλλογή 2005, σ. I-1947, σκέψεις 20 και 21, καθώς και της 5ης Ιουλίου 2012, C-49/11, Content Services, σημείο 32).

21 Όσον αφορά το σύνηθες νόημα των όρων αυτών στην καθημερινή γλώσσα, πρέπει να θεωρηθεί ότι κάποιος ενεργεί υπό την εποπτεία άλλου, όταν ο πρώτος ενεργεί κατόπιν υποδείξεων και υπό τον έλεγχο του δεύτερου.

22 Όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται το άρθρο 6 της οδηγίας 2002/58, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, αυτής προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να κατοχυρώνουν το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κινήσεως.

23 Το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58 εισάγει εξαίρεση από το απόρρητο των επικοινωνιών που προβλέπει το άρθρο της 5, παράγραφος 1, επιτρέποντας την επεξεργασία δεδομένων κινήσεως σύμφωνα με τις ανάγκες των δραστηριοτήτων τιμολογήσεως των υπηρεσιών (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae, Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψη 48). Ως εξαίρεση, η συγκεκριμένη διάταξη της εν λόγω οδηγίας και, επομένως, ο όρος «υπό την εποπτεία» πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς (βλ. απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2011, C-16/10, The Number (UK) και Conduit Enterprises, Συλλογή 2011, σ. I-691, σκέψη 31). Τούτο σημαίνει ότι ο πάροχος των υπηρεσιών διαθέτει εξουσία αποτελεσματικού ελέγχου που του παρέχει τη δυνατότητα να εξακριβώνει ότι ο εκδοχέας των απαιτήσεων τηρεί τις προϋποθέσεις που επιβάλλονται σε αυτόν για την επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως.

24 Η συγκεκριμένη ερμηνεία ενισχύεται γενικώς από τον σκοπό της οδηγίας 2002/58 και ειδικώς από το άρθρο 6, παράγραφος 5, αυτής. Όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, παράγραφοι 1 και 2, η οδηγία 2002/58 διευκρινίζει και συμπληρώνει, στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την οδηγία 95/46, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσει στα κράτη μέλη ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ειδικότερα του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

25 Υπό αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58 πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα παρεμφερών διατάξεων της οδηγίας 95/46. Συγκεκριμένα, από τα άρθρα 16 και 17 της δεύτερης οδηγίας, που διευκρινίζουν το επίπεδο ελέγχου που πρέπει να ασκεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας στο πρόσωπο που αυτός υποδεικνύει, προκύπτει ότι ο δεύτερος ενεργεί μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου επεξεργασίας και ότι ο εν λόγω υπεύθυνος μεριμνά για την τήρηση των μέτρων που έχουν συμφωνηθεί για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά κάθε άλλης παράνομης μεταχειρίσεως.

26 Ειδικότερα, όσον αφορά τον επιδιωκόμενο από το άρθρο 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58 σκοπό, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι η διάταξη αυτή επιτρέπει την επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως από τρίτους ως προς τον προμηθευτή των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, για την είσπραξη των απαιτήσεων αυτού, επιτρέποντάς του, επομένως, να επικεντρωθεί στην παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιακών επικοινωνιών, σκοπός της εν λόγω διατάξεως, η οποία προβλέπει ότι η επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως πρέπει να περιορίζεται σε πρόσωπα που ενεργούν «υπό την

εποπτεία» του παρόχου των υπηρεσιών, είναι να διασφαλίσει ότι τέτοιου είδους εξωτερική ανάθεση δεν θα επηρεάσει το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, του οποίου απολαύει ο χρήστης.

27 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που θα δοθεί στη σύμβαση εκχωρήσεως των απαιτήσεων προς τον σκοπό της εισπράξεώς τους, ο εκδοχέας απαιτήσεως σχετικής με την αμοιβή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ενεργεί «υπό την εποπτεία» του παρόχου των εν λόγω υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58, όταν, για την επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως που συνεπάγεται τέτοιου είδους δραστηριότητα, ο εκδοχέας ενεργεί μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου επεξεργασίας και υπό τον έλεγχο του εν λόγω παρόχου. Ειδικότερα, η σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του παρόχου των υπηρεσιών που εκχωρεί τις απαιτήσεις του και του εκδοχέα αυτών πρέπει να περιέχει ρήτρες ικανές να διασφαλίζουν τη νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως από αυτόν και να δίδουν στον πάροχο των υπηρεσιών τη δυνατότητα να εξασφαλίζει, ανά πάσα στιγμή, την τήρηση των εν λόγω διατάξεων από τον εκδοχέα.

28 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να ελέγξει, λαμβανομένων υπόψη όλων των στοιχείων της δικογραφίας, αν οι προϋποθέσεις συντρέχουν στην υπόθεση της κύριας δίκης. Το γεγονός ότι μια σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων εμφανίζει τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στο προδικαστικό ερώτημα συνηγορεί υπέρ του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη σύμβαση πληροί αυτές τις προϋποθέσεις. Ειδικότερα, τέτοιου είδους σύμβαση επιτρέπει την επεξεργασία δεδομένων κινήσεως από τον εκδοχέα των απαιτήσεων μόνον στον βαθμό που τέτοιου είδους επεξεργασία είναι αναγκαία για την είσπραξη των απαιτήσεων και επιβάλλει στον εν λόγω εκδοχέα την υποχρέωση να διαγράφει ή να αντικαθιστά άμεσα και οριστικώς τα εν λόγω δεδομένα, μόλις η γνώση αυτών παύει να είναι απαραίτητη για την είσπραξη των οικείων απαιτήσεων. Επιπλέον, παρέχει στον πάροχο των υπηρεσιών τη δυνατότητα να ελέγξει την τήρηση των κανόνων ασφαλείας και προστασίας δεδομένων από τον εκδοχέα ο οποίος, κατόπιν σχετικού αιτήματος, μπορεί να υποχρεωθεί να διαγράψει ή να αντικαταστήσει τα δεδομένα κινήσεως.

29 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθεισών εκτιμήσεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58 έχει την έννοια ότι επιτρέπει τη διαβίβαση δεδομένων κινήσεως από τον πάροχο των υπηρεσιών στον εκδοχέα των απαιτήσεών του αναφορικά με την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, προς τον σκοπό της εισπράξεώς τους, και την επεξεργασία των συγκεκριμένων δεδομένων από τον εν λόγω εκδοχέα, υπό τον όρο ότι ο εκδοχέας, καταρχάς, ενεργεί «υπό την εποπτεία» του παρόχου των υπηρεσιών, όσον αφορά την επεξεργασία αυτών καθεαυτών των δεδομένων, και ότι, δεύτερον, ο εν λόγω εκδοχέας επεξεργάζεται αποκλειστικώς τα αναγκαία για την είσπραξη των εκχωρηθεισών απαιτήσεων δεδομένα.

30 Ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που θα δοθεί στη σύμβαση εκχωρήσεως, ο εκδοχέας πρέπει να θεωρηθεί ότι ενεργεί υπό την εποπτεία του παρόχου των υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58, όταν, όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως, ενεργεί μόνον κατ' εντολή του και υπό τον έλεγχο του εν λόγω παρόχου. Ειδικότερα, η συναφθείσα μεταξύ τους σύμβαση πρέπει να περιέχει ρήτρες ικανές να εξασφαλίζουν τη νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως από τον εκδοχέα και να δίδουν στον πάροχο των υπηρεσιών τη δυνατότητα να διασφαλίζει, ανά πάσα στιγμή, την τήρηση των εν λόγω διατάξεων από τον εκδοχέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), έχει την έννοια ότι επιτρέπει τη διαβίβαση δεδομένων κινήσεως από τον πάροχο των υπηρεσιών στον εκδοχέα των απαιτήσεών του αναφορικά με την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, προς τον σκοπό της εισπράξεώς τους, και την επεξεργασία των συγκεκριμένων δεδομένων από τον εν λόγω εκδοχέα, υπό τον όρο ότι ο εκδοχέας, καταρχάς, ενεργεί «υπό την εποπτεία» του παρόχου των υπηρεσιών, όσον αφορά την επεξεργασία αυτών καθεαυτών των δεδομένων, και ότι, δεύτερον, ο εν λόγω εκδοχέας επεξεργάζεται αποκλειστικώς τα αναγκαία για την είσπραξη των εκχωρηθεισών απαιτήσεων δεδομένα.

Ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που θα δοθεί στη σύμβαση εκχωρήσεως, ο εκδοχέας πρέπει να θεωρηθεί ότι ενεργεί υπό την εποπτεία του παρόχου των υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 5, της οδηγίας 2002/58, όταν, όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως, ενεργεί μόνον κατ' εντολή και υπό τον έλεγχο του εν λόγω παρόχου. Ειδικότερα, η συναφθείσα μεταξύ τους σύμβαση πρέπει να περιέχει ρήτρες ικανές να εξασφαλίζουν τη νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων κινήσεως από τον εκδοχέα και να παρέχουν στον πάροχο των υπηρεσιών τη δυνατότητα να διασφαλίζει, ανά πάσα στιγμή, την τήρηση των εν λόγω διατάξεων από τον εκδοχέα.

(υπογραφές)